

Sait Çetinođlu: Sevan'ın 1915'te belirsizliğe yollanan Ermeni aydınlarından farkı yoktur

Posted on 19/04/2015

Nor Haratch - Sevan Nişanyan neden cezaevinde?

Sait Çetinođlu -Yazar, Dilbilimci, Tarihçi, Turizmci, Çevirmen, eski öğretim üyesi Sevan Nişanyan, Şirince köyünde kendisine ait arazide yaptığı deneysel mimari eserlerinden ve restorasyonlardan dolayı cezaevinde bulunmaktadır. Türkiye'de böyle bir suçtan cezaevinde bulunan bir başka kişi yoktur. Sevan'a kendi arazisi üzerinde inşaat yapma izni verilmediğinden dolayı yaptığı yapılardan dolayı "izinsiz inşaat" gerekçesiyle cezalandırılmıştır. Sevan'ın bu eylemi imar yasasının ve bürokratik uygulamaların eleştirisi olarak almamak ve anlamamak için hiç bir sebep yoktur. Nasıl ki ceza yasasının bir eleştirisi olarak bilinçli olarak bir maddesi çiğneniyorsa Sevan da kendisine izin verilmediğinden dolayı imar yasasını bilinçli çiğnemiştir.

Sevan Nişanyan'ın daha öncede iki basamak merdiven yüzünden iki yıllık cezaevi yaşamı vardır.

Sevan'ın yapıları deneysel mimarinin eşiz örnekleridir. özgün çalışmalardır. Restorasyonları da aynı zamanda bir restorasyonun nasıl yapılması gerektiğini gösteren eşiz örnekleri

kapsar.

Türkiye'deki yapıların %60'ı izinsizdir. hatta yeri inşa edilen cumhurbaşkanlığı sarayı, Ak Saray bir KaçAK saraydır. Daha önceki Cumhurbaşkanlığı sarayı Çankaya Köşkü'nün (bugün Başbakanlık Sarayıdır) kaçak olduğu gibi. Zira bu köşk Kasapyan'ların bağ evinin üzerine izinsiz ve yasadışı inşa edilmiştir. Sarayın tapusu halen Kasapyan'ların mirasçılarının elindedir.

Sevan'ın cezalandırması resmi tarihi eleştiren T "C" nin kuruluşunun kapsamlı eleştirisi *Yanlış Cumhuriyet* kitabı, eleştirel tarih yazıları ve islamı mitolojiye aykırı ve islami mitolojiyi eleştiren yazılarından dolayıdır. Muhammedi eleştiren 2,5 satırlık yazı için 13,5 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştır. Ayrıca Muhammed'i eleştiren yazısından incindiğini ifade eden bir çok kişi maddi tazminat davaları açmıştır.

Sevan'ın cezaları 6,5 yılı kesinleşmiş** yaklaşık 11 yılı yüksek yargıda onaylanması bekleyen 17 yıla yükselmiştir. yerel mahkemede süren davalarında başka cezalara çaptırılarak cezasının toplamda 17 yılın üstüne çıkacağı kesindir.

- Bunun Nişanyan'ın Ermeni olması ile bir ilgisi var mı?

Sevan gibi izinsiz inşaattan dolayı cezalandırılmış kaç kişi olduğu ve bunların kaçının cezaevine konularak cezalarının infaz edildiğini parlamentoda bir parlamenter adalet bakanına sordu. bugüne kadar cevap alamadık. biz izinsiz inşaattan dolayı 55.000'in üzerinde kişinin cezalandırıldığını biliyoruz. bunlardan sadece Sevan Cezaevinde tutulmaktadır. Sevan'ın cezalandırılmasında Ermeni kimliğinin ve ermeni Soykırımına, Ermenilerin el konulan varlıklarına (emval-i metruke), yok edilen kültür varlıklarına... dair yazdığı kapsamlı yazılarından, adını unutan ülke adlı isimleri değiştirilen coğrafyaya, Ankara'nın doğusundaki Türkiye adlı günümüze kalmış ermeni kültürel varlıklarının envanteri niteliğindeki çalışmalarından dolayı verilmiştir.

Sevan'ın cezalandırılması ayrıca bir hukuksuzluk örneğidir, adaletsizlikler saymakla tükenmez:

Sevan, izinsiz inşai faaliyette bulunduğu iddiasıyla yapılan yargılama sonunda, Selçuk Asliye Ceza Mahkemesi'nin 15.09.2011 gün ve 2011/140-328 Sayılı kararı ile 2863 Sayılı Yasanın 65/b maddesi gereğince 2 yıl hapis ve 5 bin gün adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Ancak bu kararın mesnedi olan 2863 Sayılı yasanın 65/b maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.04.2012 gün ve E. 2011/18-K. 2012/53 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Parlamento iptal kararının gereğini 11.10.2013 tarihinde yerine getirmiş ve Sevan'ın mahkumiyetine neden olan 2863 sayılı yasanın 65/b maddesini, 6498 sayılı yasayla değiştirmiştir. bu değişiklik aynı zamanda suçun vasfını da değiştirmektedir.

Yüksek mahkeme Yargıtay Anayasa Mahkemesinin söz konusu iptal kararının içeriğini değerlendirememiş ve Sevan hakkında sürdürülen yargılama sonuçlanmış ve Anayasa mahkemesinin iptal ettiği eski 65/b maddesine göre hüküm Yargıtay 12. CezaDairesi'nin 19.03.2014 gün ve E. 2013/8183- K. 2014/6870 sayılı kararı ile onanmıştır.

TC Anayasasının 2., 38., AİHS'nin 6. Ve 7. Maddelerine aykırı olarak verilen bu kararı karşı Anayasa Mahkemesine yapılan itiraz, *başvuru koşulları taşımadığı* gerekçesiyle reddedilmiştir. Kısaca olmayan ceza maddesi ile cezalandırılmıştır.

Ceza yasasına göre "zincirleme suç" hükümleri uygulanması gerekirken yani, aynı zaman aralığındaki aynı eylemle işlendiği iddia edilen suçlar ile ilgili tek tek ceza verilmesi yerine, tek bir ceza verilmesi yerine, Sevan için suç olduğu iddia edilen eylem birkaç parçaya bölünerek birden fazla ceza verildiğinin örnekleri vardır: yapının her duvarına ayrı bir hapis cezası verilmesi gibi.

- Siyasi bir tutsak olarak değerlendirilebilirmi?

Bilindiği gibi politik kişileri doğrudan politik gerekçelerle tutuklamamak, cezalandırmamak genel bir uygulamadır. onları itibarsızlaştırmak için bir suç icat edilir. Sevan'da olduğu gibi kaçak bir inşaat cenneti olan Türkiye'de *kaçak inşaat* suçu icat edilerek cezalandırılmıştır. Bu aynı zamanda dayanışmayı önleyen bir mekanizmadır. bu yüzden hem ülke içinde hem de uluslararası dayanışmayı örmede ve gerçekleştirirmede çok zorlanıyoruz.

insanlara anlatmakta zorlanıyoruz, oysa vicdani red hakkını kullanarak askerliğe gitmeyen bir pasifistin ceza yasalarını çiğnemeleri, bu yasayı eleştiri olarak anlıyorsak sevan'ın eylemi de imar yasasını eleştirerek çiğnemekten ibarettir.

Kaldı ki Sevan, tüm mal varlığını kimsesiz çocukların eğitimini sağlayan Türkiyenin ünlü mizah ustası yazar Aziz Nesin'in kurduğu Nesin Eğitim Vakfına bağışlamıştır. yaptığı yapılar bu eğitim kurumuna aittir ve bunların hakkında kültür bakanlığı tarafından yıkım kararı alınmıştır. yazarın hapisle cezalandırılarak, kitaplarının toplanması ve yakılması ile Sevan'ın deneysel mimari eserlerinin yıkılması arasında bir fark yoktur.

sevan nişanyan olayının bir başka boyutu da türkiye'deki hiç bir yazar kuruluşunun bu haksızlığa ses çıkarmamasıdır. uluslararası P.E.N.'in Sevan için yapacağı kampanya ve acil eylem çağrısına Türk P.E.N.'i karşı çıkmış ve kampanyaya mani olmuştur. Bu durumda Sevan'ın cezalandırılmasıyla ceza karşısındaki sessizlik Sevan'ın Ermeni olmasıyla yakın ilişkisini akla getirmektedir.

2 ocak 2014'ten beri yüksek güvenlikli cezaevinde tutulan Sevan Nişanyan'a bu süre içinde hücre cezası verilmiş, üç kez sürgüne gönderilmiş, Buca cezaevinde kışın soğuk beton üzerinde yatırılmış, Ali Ağa Cezaevinde tamamı cinayetten müebbet hükümlülerin olduğu koşu koşu tutulmuş, itirazımız sonrasında tecrit hüccresine konmuştur.

Sevan'ın 1915'te belirsizliğe yollanan Ermeni aydınlardan farkı yoktur. Sevan'da Ermeni aydınları gibi bir belirsizlik yolcusudur.

- Kendisine cezaevinde gerektiği gibi davranılıyormu? Ailesi ve arkadaşları ziyaretine gidebiliyorlarmı?

Sevan bugün Aydın Yenipazar cezaevinde tutulmaktadır. Yenipazar cezaevi yüksek güvenli bir cezaevidir. Yüksek güvenli cezaevi herşeyi açıklar.

Ailesinin haftada bir kez 45 dakikalık görüşüne ve haftada 10 dakika ailesi ile telefonla görüşmesine izin verilmektedir. arkadaşları ancak Aydın'daki infaz savcısının izin vermesi halinde Sevan ile görüşebilirler. ben 600 km yol gittikten sonra ancak 10 dakika kadar görüşebildim.

- Şirince Köyü hakkında ne dersiniz? Faal durumda mı? Gelen turistler var mı?

Şirince, Türkçe'de Benden Selam Söyle Anadolu'ya, adıyla yayınlanan Çağdaş [Helen](#) yazar [Dido Sotiriyu](#)'nun gerçek adı "Kanlı Topraklar" (*Matomena Homata*) olan öz yaşam öyküsünde *Kırkınca* olarak anılan Sotiriyu'nun doğduğu Helen köyüdür. Bu köy 17.yüzyılda Yunanistan'ın Epir bölgesinden küçük Asya'ya sürgün edilen Helenlerin kurduğu ve özgün mimarisi olan bir köydür. Köy mütareke sonrası küçük Asya Helenlerinin direniş odaklarından biridir aynı zamanda. doğal yapısı direnişe uygundur. direniş süreci *kanlı topraklar*'da ayrıntılı anlatılır. köylüler 1924 mübadelesi ile ikinci kez sürgünle köylerinden kovulmuşlar ve bugün Selanik yakınlarında *Nea Ephesus* adıyla yeniden kurdukları köyde yaşamaktadırlar. Sevan unutulmuş bu Helen köyünü ayağa kaldırmış ve özgün Helen mimarisini geleceğe taşımıştır.

Şirince bu gün Türkiye'nin çok önemli bir turizm merkezidir. Sevan bu tarihi Helen köyünü ölümden kurtarmıştır. Şirince, Sevan sayesinde bugün bir turizm merkezine dönüşmüştür.

* Paris'te yayınlanan Nor Haratch gazetesi ile Mart ayında yapılan röportajdır

** Sevan'ın kesinleşmiş cezasına 19.4.2015 itibariyle 4 yıl 7 ay daha eklenmiş ve 11 yıla uzanmıştır.